

PLAN VAN AANPAK EUROPAWERKING KENNISCENTRUM (najaar 2013 – voorjaar 2014)

ALGEMENE SITUERING

Sinds 2011 werkt het Kenniscentrum samen met de centrumsteden en de VGC voor haar Europawerking rond drie prioriteitsassen:

- de verdere uitbouw en uitwisseling van expertise inzake fondsenwerving en projectfinanciering (o.a. via het aanleveren van informatie m.b.t. projectoproepen, financieringsmogelijkheden die de steden kunnen helpen bij de projectopstart en -ontwikkeling);
- kennisopbouw rond nieuwe Europese beleidsinitiatieven en hun impact op het lokaal stedelijk beleid als opstap naar een sterkere positionering van de centrumsteden in het Europees beleids- en beslissingsproces;
- het versterken (en verankeren) van het Europabewustzijn/draagvlak in de eigen stadsorganisatie.

Naast de activiteiten die het Kenniscentrum dit najaar zelf wil opstarten, wordt er ook sterk ingezet op (lopende) samenwerking(en). Afgelopen jaren zijn er diverse partnerschappen op gang gekomen die het Kenniscentrum verder wil uitbouwen om de Europeanisering van de centrumsteden in een stroomversnelling te brengen:

- het Departement Internationaal Vlaanderen (DiV) start dit najaar met een opleidingsreeks rond de EU voor medewerkers van de Vlaamse overheid. Vanuit het DiV is er een opening gemaakt zodat ook vertegenwoordigers van de centrumsteden kunnen deelnemen aan deze opleidingsmodules. De praktische uitwerking volgt in de komende weken (zie bijlage 1)
- via een heldere taakverdeling en duidelijke werkafspraken met VVSG en Vleva enerzijds, en ondersteuning van lopende initiatieven in de schoot van Vlabest/Sariv, SBOV anderzijds streeft het Kenniscentrum naar nieuwe synergieën en complementariteit in de belangenbehartiging van de centrumsteden en de VGC t.a.v. de EU (zie bijlage 2)

In wat volgt wordt een voorstel van plan van aanpak toegelicht. Het stappenplan bestaat uit verschillende onderdelen (zie bijlage 3) die ter discussie aan de Interstedelijke Reflectiegroep Europa zullen worden voorgelegd.

STAPPENPLAN

1. Opstartvergadering

Bijeenkomst van de Interstedelijke Reflectiegroep Europa rond 2 agendapunten:

- het voorliggend stappenplan en de concretisering van de verschillende onderdelen
- de voortgang in de onderhandelingen over het cohesiebeleid

Er wordt afgesproken dat de leden van de reflectiegroep het aanspreekpunt zijn per stad / de VGC voor de Europawerking van het Kenniscentrum en waar nodig afstemming organiseren met collega's van andere diensten, het OCMW, AGB's, ...

Datum: 3 oktober 2013

2. Waarvoor gaan de centrumsteden / de VGC wat Europa betreft

Op basis van een analyse van het meerjarenplan / meerjarenbegroting schetst elk lid van de reflectiegroep:

- de 'Europese' prioriteiten die zijn opgenomen in het meerjarenplan / meerjarenbegroting van zijn / haar stad
- wat dat dan betekent voor de stadsmedewerker in kwestie. Ziet hij/zij op basis van deze prioriteiten concrete opdrachten en/of projecten die hij/zij de volgende jaren wenst te realiseren
- mocht Europa *as such* niet zijn opgenomen in het meerjarenplan welke opdrachten en uitdagingen met een Europese dimensie stelt de stadsmedewerker zelf voorop voor de komende jaren. Ziet hij/zij bijv. linken met de EU2020-strategie, het Burgemeestersconvenant.. ?

Elk lid van de reflectiegroep stuurt vooraf een antwoord op bovenstaande vragen naar het Kenniscentrum. Er wordt een samenvattende nota opgemaakt die besproken wordt tijdens de bijeenkomst van de reflectiegroep. Elke stad krijgt eerst de kans om kort de eigen bijdrage toe te lichten. Nadien wordt op basis van de samenvattende nota gezocht naar de synergieën in de verschillende bijdrages. De uitkomst van deze oefening is een kader waarin vastgelegd wordt 'waarvoor de centrumsteden / de VGC willen gaan wat Europa betreft'.

Op basis van het vastgelegde kader bespreekt de reflectiegroep tot slot wat zij precies verwacht van het Kenniscentrum. Als leidraad heeft het Kenniscentrum hieronder een aantal sporen uitgewerkt. De door de centrumsteden en VGC aangeleverde input zal maximaal worden geïntegreerd (via de keuze van sprekers, cases, etc.) in elk van deze sporen. De keuze voor, planning en volgorde van de voorgestelde sporen is voorwerp van discussie.

3. Sporen

Spoor 1: Projectfinanciering

Eens duidelijk is geworden waar de centrumsteden en de VGC voor willen gaan wat Europa betreft is het een logische stap om op zoek te gaan naar adequate financieringskanalen. Vanaf 2014 gaat er nieuwe programmaperiode van start: bestaande ondersteuningsprogramma's

krijgen nieuwe accenten, nieuwe programma's zien het licht... I.s.m. het Vleeva-EU-subsidieteam, VVSG en de Vlaamse contactpunten van de verschillende programma's wordt een module uitgewerkt waarbij de centrumsteden een overzicht gepresenteerd krijgen van een 10-tal voor hen relevante financieringspistes.

Datum: najaar 2013 – voorjaar 2014

Spoor 2: Contactmomenten met de Europese Commissie, het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie

Voor een goede werking en goed bestuur steunt de Europese Unie op tal van instellingen. De Commissie, de Raad van de Europese Unie, het Europees Parlement en de Europese Raad zijn onmiskenbaar de belangrijkste en bekendste. De Commissie behartigt het Europees belang, de Raad van de Europese Unie behartigt de belangen van de lidstaten, het Parlement vertegenwoordigt de burgers.

Voor elk dossier met een Europese dimensie (zowel voor beleidskwesties als voor projectfinanciering) is het een meerwaarde en van belang om over contacten te beschikken in deze instellingen. Dit is niet vanzelfsprekend en daarom wil het Kenniscentrum contactmomenten organiseren met vertegenwoordigers van de Commissie, het Parlement en de Raad van de Europese Unie om met hen in gesprek te gaan over 'waar de centrumsteden en de VGC voor willen gaan wat Europa betreft'.

De aangezochte sprekers worden gekozen in functie van de aangeleverde input van de centrumsteden en de VGC. Naargelang de thema's die besproken worden kunnen ook bevoorrechte partners (bijv. VVSG, VITO, Federatie Bouw) van de steden uitgenodigd worden. Het gesprek wordt professioneel gemodereerd en opgebouwd volgens de vraag aan de vertegenwoordigers van de EU 'wat zij zouden doen als ze op de stoel van de Europawerkers zouden zitten'. De vertegenwoordigers van de centrumsteden en de VGC krijgen omgekeerd de kans te verduidelijken 'wat zij zouden doen als ze op de stoel van de Europese vertegenwoordigers zouden zitten'. Een buitenlandse gaststad met relevante ervaring in de belangenbehartiging t.a.v. respectievelijk de Commissie, het Parlement en de Raad van de EU wordt gevraagd hun manier van werken toe te lichten.

Datum: najaar 2013 – voorjaar 2014

Spoor 3: Projectvoorstel

Het Kenniscentrum wil de haalbaarheid onderzoeken om samen met geïnteresseerde centrumsteden in te dienen op één of twee Europese calls (bijv. in het kader van Interreg). Op basis van gemeenschappelijke prioriteiten wordt een projectvoorstel uitgeschreven. Het Kenniscentrum faciliteert deze samenwerking tussen de centrumsteden en kan, indien gewenst, als leadpartner optreden. De theorie krijgt zo een praktisch gezicht en via *learning by doing* krijgen de minder ervaren Europawerkers inzicht in de werkwijze van meer ervaren steden.

Datum: 2014

4. Digitale brochure/presentatie

Ter evaluatie van het stappenplan wordt een digitale brochure/presentatie opgemaakt waarin de *lessons learned* worden toegelicht en een pleidooi wordt gehouden voor meer Europa in de centrumsteden en de VGC. De brochure is gericht aan alle stedelijke ambtenaren en in het bijzonder aan de managementteams. De inhoud van dit werkstuk wordt in samenspraak met het Dagelijks Bestuur verder verfijnd. Net zoals het Kenniscentrum in oktober 2012 alle managementteams heeft bezocht ter voorbereiding van de Denkdag kan de brochure voorgesteld worden tijdens een ‘Europa-tour’ in de verschillende centrumsteden en VGC. Mogelijke insteken voor deze brochure zijn:

- een overzicht op maat van domeinen en initiatieven waarvoor steden jaarlijks Europese subsidies kunnen bekomen
- cijfers en benchmark over de verdeling van EU-middelen onder Europese steden (bijv. Amsterdam, Rotterdam, Maastricht, Kopenhagen, Malmö, Basel, Rijsel, Antwerpen, Leuven, Gent, Kortrijk,...) voor zover die beschikbaar zijn
- overzicht van de personeelsinvestering en werkwijze per stad (aantal VTE, takenpakketten en functies,...)
- overzicht van de Europese netwerken en territoriale samenwerkingsverbanden waarin de centrumsteden actief zijn
- ...

Datum: 2014

BIJLAGE 1

Het Departement Internationaal Vlaanderen zal via het open aanbod van de Vlaamse overheid in samenwerking met het Agentschap voor Overheidspersoneel en nog te bepalen gespecialiseerde vormingsinstituten (type EIPA, Clingendael, universiteiten) voor de komende twee jaar drie vormingsmodules aanbieden, die zullen doorgaan zodra er voldoende geïnteresseerden zich hebben ingeschreven. De vormingsmodules staan open voor personeelsleden van de Vlaamse overheid (en, in principe, vertegenwoordigers van de centrumsteden). De inschrijvingskost zal vermoedelijk tussen de 100€ en 350€ liggen per module.

1. Basismodule

Deze module is gericht op personen met een beperkte kennis over de EU met als doel basiskennis en inzicht bij te brengen. De cursus staat open voor iedereen met interesse in de EU, ook secretariaatsmedewerkers zijn welkom. De opleiding duurt één dag in een lokaal van de Vlaamse overheid (Brussel) en biedt een korte schets van de Europese integratie, instellingen, bevoegdheden, besluitvorming en recente ontwikkelingen. Er wordt ook een gastspreker voorzien om de Vlaamse praktijkervaring te duiden.

Datum: najaar 2013 – voorjaar 2015

2. Informatiemodule

De module is gericht op personen die op regelmatige basis informatie met betrekking tot de EU nodig hebben en deze gemakkelijk moeten kunnen terugvinden op het internet. De cursus staat open voor iedereen wiens werkterrein in aanraking komt met EU-beleid, ook secretariaatsmedewerkers zijn welkom. De opleiding duurt één dag en gaat door in een computerlokaal van de Vlaamse overheid (Brussel) waar de voornaamste websites voor Europese informatie (beleid, juridische informatie, actualiteit, ...) worden behandeld. Ook Vlaamse informatiekanaalen (zoals SharePoint) zullen kort worden behandeld.

Datum: najaar 2013 – voorjaar 2015

3. Deskundigenmodule

De module is gericht op personen met kennis en ervaring met het Europese beleid met als doel specifieke vakkennis, vaardigheden en bijscholing aan te bieden. In functie van de behoefte en vraag dient de externe aanbieder te zorgen voor sessies over uiteenlopende onderwerpen die verband houden met EU-beleid en de nodige specifieke vakkennis vereisen. Er wordt daarbij onder meer gedacht aan de volgende onderwerpen: ‘comitologie’¹, diensten van algemeen (economisch) belang, staatssteun, cohesiebeleid en structuurfondsen. Deze laatste module kan één tot drie dagen duren in functie van het onderwerp, met mogelijk ook Vlaamse gastsprekers, en zal doorgaan in een lokaal van de Vlaamse overheid (Brussel).

Datum: najaar 2013 – voorjaar 2015

¹ <http://www.europa-nu.nl/id/vh7dov8qq1zg/comitologie>

BIJLAGE 2

1. Werkafspraken inzake de belangenbehartiging van de steden bij de Europese Unie: focus en duidelijke rolverdeling

Steden kunnen op verschillende actoren (Vleva, VVSG, Team Stedenbeleid, Kenniscentrum,...) beroep doen voor verschillende vormen van belangenbehartiging (lobbywerk, kennismakelaar, aangever potentiële financieringspistes...). Gezien de beperkte capaciteit bij de verschillende spelers is het zaak zo veel mogelijk te streven naar helderheid en complementariteit zodat alle cruciale domeinen worden afgedekt en dubbelwerk vermeden. Het coördinatie-overleg tussen Vleva, VVSG en het Kenniscentrum (en eventuele andere partijen) wordt aangegrepen om tot een heldere taakverdeling en duidelijke werkafspraken te komen.

2. Het Kenniscentrum hamert op het belang van een ‘stedelijke toets’ bij de impactmeting van Europese regelgeving en de doorvertaling van Europees beleid in een Belgische/Vlaamse aanpak. Via contacten in de Stuurgroep Europa, met de ambtelijke aanspreekpunten binnen het Departement Internationaal Vlaanderen, de adviesraden, de Minister bevoegd voor internationaal beleid en de Belgische/ Vlaamse attachés bij de EU wordt geijverd voor de directe betrokkenheid van de steden bij de ‘Belgische/Vlaamse Europawerking’. Als doorgeefluik van stedelijke aanspreekpunten speelt het Kenniscentrum proactief een rol als brugfiguur tussen de centrale overheden en de centrumsteden.

- De Vlaamse adviesraad voor bestuurszaken (Vlabest) organiseerde in samenwerking met de Strategische adviesraad internationaal Vlaanderen (Sariv) en Vleva een studiereeks over de meerlagige bestuurscontext en de Europeanisering van het lokale, provinciale en Vlaamse bestuursniveau. Het Kenniscentrum greep de verschillende sessies aan om de Vlaamse overheid te sensibiliseren rond de noodzaak van een structurelere betrokkenheid van de steden in dit Europeaniseringsproces. Vlabest en Sariv werken op dit ogenblik aan een gemeenschappelijk advies² aan de Vlaamse Regering. Het Kenniscentrum en de VVSG hebben daarvoor input geleverd.
- De Stuurgroep Europa heeft als opdracht het Agentschap voor Binnenlands Bestuur te ondersteunen in zijn coördinerende en faciliterende rol inzake een meer efficiënte en horizontale samenwerking tussen de Vlaamse overheid en de steden op het vlak van Europese aangelegenheden. De Stuurgroep Europa is samengesteld uit vertegenwoordigers van het agentschap Binnenlands Bestuur, het beleidsdomein Internationaal Vlaanderen, het Vlaams-Europees verbindingsagentschap (Vleva), VVSG, VVP en het Kenniscentrum Vlaamse Steden. Het Kenniscentrum neemt actief deel aan de vergaderingen en maakt gebruik van dit forum om behoeften en opportuniteiten te communiceren die vanuit de lokale besturen worden ervaren.

3. Deelname klankbordgroep SBOV-onderzoek ‘Hoe kunnen lokale besturen een impact hebben op de Europese besluitvorming?’³

² <http://www.vlabest.be/advies/europeanisering-een-meerlagige-bestuurscontext>

³ http://steunpuntbov.be/ned/onderzoek/SBOVIII_S5_UG.htm

